

Rinada-boeke

12

Goed, beter...

Afrikaans

Eerste Addisionele Taal
W e r k b o e k

Naam: _____

Klas: _____

INHOUDSOPGAWE

BEGRIPSTOETSE:	
Oefening 1: Te veel suiker.....	3
Oefening 2: Die korrekte etiket	5
Oefening 3: Dasse	7
Oefening 4: Ons wonderlike hande	9
Oefening 5: Koffie in al sy glorie!	11
Oefening 6: Kliek-kliek met tien duime	13
Oefening 7: Sjokoladebederf	15
Oefening 8: My Loopbaan – voorblad	17
Oefening 9: Kreatiewe CV's	19
Oefening 10: Die gevare van dieetpille	21
Oefening11: Besige bytjies	23
Oefening 12: Koekbak-advertensie	25
Oefening 13: Duisende polisieledede hou partytjie	27
Oefening 14: Kersvader	29
Oefening 15: ‘n Onderskeiding in LO!	30
Oefening 16: NIA spioeneer op Helen Zille	31
OPSOMMINGS:	
Oefening 1: Volg ‘n geestesdieet – doen elke dag breinoefeninge	33
Oefening 2: Hou jou kieme vir jouself	34
Oefening 3: Jou kind moet beweeg! Help hom!	36
Oefening 4: Probleme en sukses in die musiekwêreld	37
Oefening 5: Gesinne en hul tradisies	39
Oefening 6: Wat maak suksesvolle persone suksesvol?	40
Oefening 7: Padwoede	42
Oefening 8: Goeie honde-etiket vir honde-eienaars	43
SINSTRUKTURE:	
Oefening 1: Jeremy	45
Oefening 2: Jeremy	47
Oefening 3: One Direction in Suid-Afrika	49
Oefening 4: Pragtige Indië	51
Oefening 5: Jeremy	53
Oefening 6: Elvis in Stormsrivier	55
Oefening 7: Vang vis – sommer in jou eie straat!	57
Oefening 8: Meester	59
Oefening 9: Moeilike tye	61
Oefening 10: Meester	63
Oefening 11: Jeremy	65
Oefening 12: Kenia – ‘n paradys in Afrika	67
Oefening 13: Jeremy	70
Oefening 14: Hoe nou gemaak met jou ou TV of selfoon?	71
WOORDSTRUKTURE:	
Mammas en hul babas	74
Wie word met ‘n footjie betaal?	75
Matriek	76

Vakansiedae!	77
Swaar tye	78
Die Minions	79
Pac-Man	80
Bly in 'n kamer onder die see	81
Spinnekoppe	82
Verskillende kulture	83
Reis na Europa	84
Die 'Klein Vyf'	85
TRANSAKSIONELE SKRYFSTUKKE	
Vriendskaplike brief.....	86
Formele brief	86
Dagboekinskrywing	87
Bedanking	87
Dialog	87
E-pos	88
Faks	88

BEGRIPSTOETSE

OEFENING 1

Lees die volgende teks noukeurig deur en beantwoord dan die vrae wat volg:

TE VEEL SUIKER

‘n Dokumentêre film wat jou sal laat wakker skrik.

Die dokumentêr *That Sugar Film* handel oor die Australiese akteur, Damon Gameau, se soeke na die volle waarheid oor suiker. *The Hundred-foot Journey* en *Julie & Julia* is ook films wat oor kos handel. Vir baie jare het hy geen verfynde suiker geëet nie, dus was sy dieet asook sy liggaam geweldig gesond.

Hy het besluit om navorsing te doen oor wat mense as ‘gesonde’ kos beskou nadat sy meisie met hul eersteling swanger geraak het. Vir 60 dae lank het hy daaglik 40 teelepels suiker ingeneem. Dit is die hoeveelheid wat Australianers gemiddeld per dag inneem.

Hy het hom nie oorgegee aan gemorskos nie. Al die suiker was in die vorm van sogenaamde ‘gesonde’ suikers soos vurgtejogurt, ontbytgraan, vrugtesap en graanstafies. Dit word as versteekte suiker geklassifiseer en ‘n mens is eintlik onbewus daarvan.

Mediese dokters en ‘n dieetkundige het hom gereeld gemonitor. Hulle was sprakeloos oor die effek van die suiker op sy liggaam na die 60 dae. Hy het 10 cm om sy middel aangesit, 8 kg gewig opgetel en daar was selfs vroeë tekens van lewersiekte.

Alhoewel die fliek prettig is, is dit ook insiggewend. Deur gebruik te maak van animasie, kry Gameau dit reg om in sy eie liggaam te reis. Hy beweeg op in sy neus om na die uitwerking van suiker op die brein te kyk, of hoe suiker in sy liggaam afgebreek word.

Die ernstige onderwerp word deurgaans onderbreek deur onderhoude met dokters en kenners wat met jou uit ‘n melkbottel of ontbytgraanboks praat.

Hy plaas ook die kollig op die gesondheid van die inheemse bevolking van die *Aborigines* in Australië. Daarna beweeg hy na die VSA. Hier is vetsug ‘n massiewe probleem. In die VSA het hy gesukkel om by 40 versteekte teelepels suiker per dag te hou.

Die boodskap van hierdie film is hard en duidelik, maar het ‘n ligte benadering – vars produkte, maer proteïene en gesonde vette asook minder verfynde, verwerkte kos moet eerder geëet word. Na die fliek voel ‘n mens byna verplig en gemotiveer om na kos-etikette te kyk.

1. Noem enige twee kosverwante flieks waarna in die teks verwys word.

(2)

.....
2. Van watter land kom die akteur in That Sugar Film? (1)

.....
3. Watter **voordeel** het 'n dieet sonder verfynde suiker vir die karakter ingehou? (1)

.....
4. Waarom het die karakter begin navorsing doen? (1)

5. Voltooi die onderstaande sin deur die korrekte antwoord te kies.

Volgens navorsing eet Australianers 'n gemiddeld van ...

- A 10 teelepels.
- B 20 teelepels.
- C 30 teelepels.
- D 40 teelepels.

(1)

.....
6. Is die volgende stelling **waar** of **onwaar**? Motiveer jou antwoord in jou **eie woorde**.
Hy het baie sjokolade en gemorskos geëet om baie suiker in te kry. (1)

.....
7. Noem die twee negatiewe effekte wat die navorsing op die karakter gehad het. (2)

.....
8. Hoe word animasie baie slim in die rolprent gebruik? (1)

.....
9. Waarom reis die karakter deur sy neus in sy 'animasiereis'? (1)

.....
[11]